

Ispisyal nga Isyu

Edisyong Bisaya

Nobyembre 17, 2000

Pagbangutang Pasidungog kang Kaubang Armando Teng

Usa ka banggiitang proletaryong lider ug bayani

Komiteng Tigpatuman
sa Komite Sentral

Nobyembre 7, 2000, mipanaw si Kaubang Aryong, Armando Teng, membro sa Komite Sentral, Kawanihang Pangpulitika ug Komiteng Tigpatuman sa Komite Sentral sa Partido ug sekretaryo sa Komiteng Pangrehiyon sa Partido sa Habagatang Katagalugan. Sa idad nga 49 anyos, anaa siya sa pungkay sa iyahang kinabuhi ug pag-alagad sa rebolusyon. Kapin-kun-kulang nga 30 sa 49 niining tuiga, mauy gihalad sa walay puas ug halisud nga rebolusyonaryong pakigbisog—mayorya sa gerilyang pakig-asdang sa kabukiran sa habagatang Luzon ug ang unang upat ka tuig sa kalihukan sa Metro Manila. Niadtong 1979, samtang nagsalmut sa pagbag-ong kusug sa mga natarang gerilya sa Bikol, natakbuyan siya og grabing sakit sa rinyon nga hinungdan aron takdaan sa doktor ang lanat sa iyahang kinabuhi. Hambin ang dalayegong kalig-on sa kaugalingon ug talagsaong optimismo ug sa pag-amuma sa pinakahinigugmang pamilya ug mga kauban—napangibabwan niya ang krisis. Subli siyang mibalik sa kabukiran ug misagubang sa pinakabug-at nga mga katungdanan nga hilabwan pa ang daghang walay balatian. Apan sukad 1998 ug paglapas sa daghang katuigan sa

Nagbangutan ang Partido, hukbong bayan ug rebolusyonaryong kalihukan. Usa ka banggiitang rebolusyonaryong proletaryong lider ug bayani, usa sa pinakalig-on ug usa sa pinakamadaugon nga tigpasiugda sa Marxismo-Leninismo-Maoismo ug demokratikong rebolusyon sa katawhan, ang nahanaw.

Si Kaubang Aryong, natawo sa Tanza, Cavite. Mitungha siya sa Unibersidad sa Pilipinas niadtong panahon sa kasubsuban sa krisis usâ pa sa pasistang pagharing militar ug nahimong membro sa Kabataang Makabayan niadtong First Quarter Storm sa 1970. Giabi-abi siya sa Partido niadtong 1971, giasayn isip membro sa sanga sa Partido sa Unibersidad ug ngadto-ngadto, nahimong sekretaryo sa sanga ug membro sa Komiteng Distrito sa Quezon-Marikina.

duulang milagrosong paglurang, ang iyahang balatian, nagpakita og subling pagsamut. Paspas man usab ang pagkahanaw sa sintomas sa pagsamut dihang dapatan og bag-ong tambal, busa gipadayon niya ang pagtuman sa iyahang mga tahas nga walay pagpalyar. Ang pag-ayo sa iyang gibati, ang walay puas nga pagpangataki sa reaksyunaryong kaaway ug, labaw sa tanan, ang pagkamadasigong labaw'ng gidungagan sa pagbusikad sa krisis sa nagakahugnon rehimeng US-Estrada—sa walay palad—mauy nagtukmud kaniya nga subra nga paghagò sa iyahang lawas, mipalya sa gitakdang pagpatsik-ap sa doktor, ug wala panumbalinga sa kalit nga pagkahugno sa iyahang panlawas nga mauy hinungdan sa iyahang paghigdaan ug paglakat sa pipila ka adlaw, misantup sa iyang sayong kamatayon.

Nagbangutan ang Partido, hukbong bayan ug rebolusyonaryong kalihukan. Usa ka banggiitang rebolusyonaryong proletaryong lider ug bayani, usa sa pinakalig-on ug usa sa pinakamadaugon nga tigpasiugda sa Marxismo-Leninismo-Maoismo ug demokratikong rebolusyon sa katawhan, ang nahanaw. Adunay mahinungdanong papel si Kaubang Aryong sa pagpundar ug pagpakaylap sa gerilyang pakig-asdang sa Habagatang Katagalugan ug Bikol. Ingon pa man, ang talagsaon niyang tampo, mao ang pagpanguna sa Ikaduhang Bantugang Kalihukang Pagtul-id sa Habagatang Katagalugan ug pagpangulo sa pagbag-ong kusug niini. Bisan pa man nga usa kini sa mga rehiyong pinadako ang natagamtam nga kadaut sa mga grabing internal nga kasaypanan ug pangkinatibukang opensiba sa papet nga estado niadtong

ikaduhang bahin sa dekada 1980, ang Habagatang Katagalugan, sa pagpangulo ni Kaubang Aryong, mauy nanguna sa pagpabangon gikan sa mga pag-atras ug nagsilbing angkla ug inspirasyon sa pagbag-ong kadasig sa rebolusyon sa entero kapupud-an. Wala lamang nabawi kundili nalabwan pa niini ang pungkay sa kalapdon ug kakusgon nga giabut sa Partido sa nangagi. Aktibo kining miayuda ngadto sa uba pang relatibong huyang ug us-us pa nga mga rehiyon samtang nagpadayon kining nagpapalig-on sa kaugalingon. Gitam-ukan kini og 12 ka batalyon sa Philippine Army ug Marines ug linibong tropang igsalangka sa PNP ug paramilitari nga CAGU ug gitarget sa walay hunong nga dagko ug gagmay nga opensibang militar ug mga kontra-rebolusyonaryong operasyon sa pagpaniktik ug *psywar* ang mga baryo ug sentrong lungsod. Apan wala mapugngi ang pag-abanti sa gerilyang pakig-asdang ug kalihukang masa. Sa ingon nga pamaagi, nakatampo og talagsaong kontribusyon ang mga rebolusyonaryong pwersa sa rehiyon sa pagbutyag, paghimulag ug pagpahuyang sa reaksyunaryong nagharing rehimeng US-Estrada. Naglaum si Kaubang Aryong og labaw'ng dagko pang pag-asdang sa rebolusyonaryong pakigbisog bunga sa tudung krisis sa gikasilagang rehimen ug nanawagan siya usâ siya mamatay sa pagpasubsub sa mga protestang masa ug mga taktikal nga opensiba.

Mapangahason si Kaubang Aryong nga i-asdang ug pasubsubon ang armadong pakigbisog dili tungud sa kinaiyahang kasuruk, kundili sa lalum niyang paghuput sa krisis sa semikolonyal ug semipyudal nga

katilingbang Pilipino ug sa paspas nga paggrabi niini bunga sa pangkalibutang krisis ug pagkabaklag sa sistemang kapitalista sa panahon sa imperyalismo. Sa ingon nga pagsabut usab naggikan ang padayon nga pinakataas nga pagtagad niya sa hukbong bayan ug armadong pakigbisog sama sa napamatud-an na sa personal niyang pagdumala niini luyo sa iyahang mga problema sa panlawas. Ingon pa man, ang paghatag og gibug-aton niya sa armadong pakigbisog, maay kanunay nga paghatag og gibug-aton sa integral nga kalambigitan sa armadong pakigbisog, agraryong rebolusyon ug pagtukud og base ug pagpasiugda sa linya sa malungtarong gubat sa katawhan. Tagdon nga ang Habagatang Kagatagulan sa iyahang pagpangulo, dili lamang anaa sa unahan sa pagpaasdang sa armadong pakigbisog kundili ingon man sa nagkadayang nataran sa pakigbisog, kalakip ang kalihukang masa sa kabukiran ug kasyudaran, gimbuhatong alyansa, pang-ideolohiyang pagtibuok sa Partido, gimbuhatong propaganda ug uban pa.

Nailhang ligdong si Kaubang Aryong sa hisgutanan sa rebolusyonaryong proletaryong prinsipyo ug maisugong miako og responsibilidad ug makigharong alang sa niining mga prinsipyo. Niadtong 1974, samtang nangatungdanan isip nangulong membro sa Komiteng Pangrehiyon sa Manila-Rizal, usa siya sa mga nadakpan sa makaylapong pagpangaresto nga miigo sa kalihukang tago sa Manila-Rizal ug mga sentral nga organo sa Partido. Ang mga berdugo sa pasistang diktaduryang Marcos, nagpakahungog sa pagpanortyur sa tinguhang makapugâ og inpormasyon nga mudulong sa pagkadakup kang

Tagapangulong Amado Guerrero. Lakip si Kaubang Aryong sa mga nanguna sa pagbutyag ug pakigbatok sa mga kahayupan sa pasistang diktadurya. Hunit niyang gibabagan usab ang tendensyang palaampo ug paatras sa han-ay sa mga bilanggong pulitikal. Gipanghimaraut niya ang pagpagamit sa kaaway ug ang paghatag ug unsamang inpormasyon nga mahimong makadaut sa ubang kauban ug gihingusog ang angayang pagsilut batok niini. Milapas ang duha ka tuig, nagmadaugon siyang mikagiw sa bilanguan sa Bicutan ug gi-asayn siya sa kabukiran sa Bikol.

Isip membro sa Komite Sentral, anaa siya sa hatunga sa mga panagbangi, pagdesisyon ug pakigsungi aron paasdangon ang Ikaduhang Bantugang Kalihukang Pagtul-id. Lig-on siyang mibarug alang sa Marxismo-Leninismo-Maoismo, linya sa demokratikong rebolusyon sa katawhan ug integridad sa Partido batok sa rebisyunismo, oportunismo ug paksyunalismo. Naarmasan siya og militanteng proletaryong kahimatngon nga gisubhan sa daghang katuigang pagtuon sa rebolusyonaryong teorya ug pagdapat niini sa kinabuhi-ug-kamatayon nga pakigbisog, panginabuhi nga haduul sa yanong mag-uuma ug uban pang kabus, ug walay puas nga pag-umol sa kaugalingon. Dako nga bahin usab nga niadtong panahuna nga misubsub ang mga panagbangi mahitungud sa mga grabing pagsimang ug kasaypanan sulud sa Partido, nakaasayn siya sa Nasudnong Kawanihan sa Instruksyon (1986 hangtud 1988). Gipahimuslan niya ang kahigayunan aron magribyu ug mubasa sa mga sinulat sa mga banggiitang magtutudlong Komunista ug mga mantalaan sa Partido aron makatibuok og

Mapangahason si Kaubang Aryong nga i-asdang ug pasubsubon ang armadong pakigbisog dili tungud sa kinaiyahang kasuruk, kundili sa lalum niyang paghuput sa krisis sa semikolonyal ug semipyudal nga katilingbang Pilipino ug sa paspas nga paggrabi niini bunga sa pangkalibutang krisis ug pagkabaklag sa sistemang kapitalista sa panahon sa imperyalismo.

Bisan pa man nga usa kini sa mga rehiyong pinadako ang natagamtam nga kadaut sa mga grabing internal nga kasaypanan ug pangkinatibuk-ang opensiba sa papet nga estado niadtong ikaduhang bahin sa dekada 1980, ang Habagatang Katagalugan, sa pagpangulo ni Kaubang Aryong, mauy nanguna sa pagpabangon gikan sa mga pag-atras ug nagsilbing angkla ug inspirasyon sa pagbag-ong kadasig sa rebolusyon sa entero kapupud-an. Wala lamang nabawi kundili nalabwan pa niini ang pungkay sa kalapdon ug kakusgon nga giabut sa Partido sa nangagi. Aktibo kining miayuda ngadto sa uba pang relatibong huyang ug us-us pa nga mga rehiyon samtang nagpadayon kining nagpapalig-on sa kaugalingon.

ensaktong pagtuki ug baruganan sa mga nag-unang hisgutanan.

Sa binag-iray nga panagbangi sa duha ka linya, gihimo niya kutub sa maabut nga luwason ang pinakadaghang mamahimo pa sa mga nanagkasayup, misimang ug nalibug. Apan wala siya nagduha-duha nga talikdan ang mga walay puangud nga nanabutahi ug mga nauna pang mitalikud sa Partido, rebolusyon ug pagtul-id, sama sa dugay niyang kauban ug amigo nga si Sergio Romero. Sa tanan, pinakagikasilagan niya ang mga intrigero, manipulador ug duhay-nawong sama nila Arturo Tabara, Romulo Kintanar, Popoy Lagman ug Ricardo Reyes.

Sa kinatibuk-ang kinabuhi niya sa Partido, gikasilagan ni Kaubang Aryong ang burukratismo ug ang gidala niining kabaklagan ug kahiwian. Matinud-anon siyang tigpasiugda sa panginabuhi nga nakigsandurut sa masa ug pagseguro nga ang mga nangulo, mauy kanunay nga nakasuta sa kahimtang ug mga mulô sa masa. Sa istilo sa pagpangulo, partikular siya sa panginahanglan sa pagpanukî-dukî sa kahimtang sa mga nahaubus nga ang-ang ug direktang pagpangusisâ sa mga gimbuhaton sa mga gipanguluhan. Bisan asa man magbase, gisiguro niyang direktang mahibaw-an ug masubay ang mga gimbuhaton sa mga baryong naglibut. Kanunay usab siyang naggahin og panahon sa pakigsandurut sa mga yanong Pulang manggugubat ug pagtabang sa ilahang mga personal ug uban pang suliran.

Istrikto si Kaubang Aryong sa disiplina

sa Partido ug pagtuman sa mga tahas ug responsibilidad. Usahay, sa iyang paghatag og duut niini, nakabuhi siya og mga halang nga mga pulong nga gikahiubus sa ubang mga kauban. Ingon pa man, kung diretsong punahon, paspas siyang manimawi, magsaway sa kaugalingon, mangayo og pasaylo ug magtul-id. Sa ingon pa man, kung istrikto siya sa uban, labaw'ng istrikto siya sa kaugalingon. Gilusbug niya ang iyahang kaugalingon sa mga gimbuhaton sa Partido ug walay pagpanumbaling kung adlaw man o gabii kaniya kung gipangayo sa mga gimbuhaton sa rebolusyon. Hangtud sa mga ulahing kahigayunan, nag-una ug pinakamahinungdanon sa iyahang hunahuna ang mga kauban, ang iyahang pamilya ug ang mga tahas.

Si Kaubang Aryong, natawo sa Tanza, Cavite. Mitungha siya sa Unibersidad sa Pilipinas niadtong panahon sa kasubsuban sa krisis usâ pa sa pasistang pagharing militar ug nahimong membro sa Kabataang Makabayan niadtong First Quarter Storm sa 1970. Giabi-abi siya sa Partido niadtong 1971, giasayn isip membro sa sanga sa Partido sa Unibersidad ug ngadto-ngadto, nahimong sekretaryo sa sanga ug membro sa Komiteng Distrito sa Quezon-Marikina.

Bisan kanus-a pa man, dili mahikalimtan ang kabayanihon ni Kaubang Aryong alang sa nasud, Partido ug rebolusyon. Ipatuman ang iyahang pinakamadilaabong tinguha: Pahugnuon ang baklag nga reaksyunaryong rehimeng US-Estrada, palapdon ug pasubsubon ang rebolusyon!